

УДК 631.31

ДО ПЕРСПЕКТИВ ВСЕЛЕННЯ ВЕСЛОНОСА В КАХОВСЬКЕ ВОДОСХОВИЩЕ

В.Ю.Шевченко – к.с-г.н., доцент

В.С.Поліщук – к.б.н.

Веслоніс (*Polyodon spathula*) – представник ряду осетроподібних родини веслоносів. Ареалом природного помешкання є басейни річки Міссісіпі та її приток. На відміну від більшості представників ряду, що є прохідними рибами, веслоніс риба жила, тобто така, що не потребує в ході онтогенезу виходу в море. Солестійкість відносно невисока. Веслоніс пелагічна риба, що в місцях природного помешкання живе в річках, озерах та водосховищах. За спектром живлення – зоопланктофаг. За темпом росту в сприятливих умовах господарств півдня України істотно перевищує строкатого товстолобика. М'ясо та ікра веслоноса, як і в більшості представників ряду, є високоцінними продуктами, що робить безсумнівною господарську цінність виду.

Каховське водосховище має площу 215 тис.га. Максимальний вилов риби свого часу сягав 10018 т. за рік. Останнім часом з різних причин цей показник скоротився до 74 т. З метою формування ефективної полікультури на зариблення водойми рослинорідними рибами працюють підприємства загальною потужністю 6,4 млн.шт. дволітків рослинорідних риб на рік. З урахуванням наявної кормової бази недозариблення складає 4,3 млн.шт. на рік. Останнє є одним з факторів збереження досить високої біомаси зоопланктону. За багаторічними показниками в зоопланктоні домінуючими є цінні в кормовому відношенні гіллястовусі ракоподібні, головним чином *Daphnia hialina*, *Chidorus sphaericus*, *Diaphanosoma brachyurum*. Такий склад зоопланктону характерний для різних за глибинами ділянок водосховища. Біомаса його коливається в різні роки в межах 0,385-1,937г/м³, або від 19,2 до 193,7 кг/га. В останні роки біомаса зоопланктону складає близько 42,0 кг/га і має тенденцію до збільшення. Одним з факторів, що може сприяти цій тенденції є те, що в умовах Каховського водосховища в раціоні товстолобиків взагалі, та струкутого зокрема, переважає фітопланктон, в останньому випадку близько 69% раціону, тоді як зоопланктон близько 8%. Останнє положення потребує подальшого вивчення, втім, спираючись на результати досліджень, можна прогнозувати позитивний результат від вселення в Каховське водосховище зоопланктофага в кількості, що забезпечить рибопродуктивність до 62 кг/га на рік.

Таким зоопланктофагом з успіхом може стати веслоніс. Передумовою вселення є наявність стада плідників та різновікового ремонту на Дніпровському виробничо-експериментальному осетровому рибничому заводі (ДВЕОРЗ) в Білозерському районі Херсонської області. З огляду на брак плідників осетрових для завантаження виробничих потужностей підприємства, організація робіт з відтворення веслоніса виглядає цілком доцільною.

Раніше проведенні дослідження вказують на невисоку стійкість молоді веслоніса до голодування і, як слідство, на нестабільні результати вирощування на першому році життя. За таких умов зариблення слід здійснювати матеріалом у віці не нижче дволітків.

По аналогії з розрахунками, зробленими для Дніпровсько-Бузької заплавної області, щорічний приріст веслоніса слід прийняти за 2 кг., тоді можливу популяцію можна визначити як 6650 тис. екз. Взнявши середню тривалість життя особини за 5 років, та збереження до цього віку 50% особин максимальну кількість посадкового матеріалу для зариблення Каховського водосховища можна визначити як близьку до 2,7 млн.екз. щорічно.

Наявні виробничі потужності ДВЕОРЗ такої кількості посадкового матеріалу у відповідному віці забезпечити звісно не можуть і тому доцільним здається здійснювати роботи поетапно. На першому етапі слід здійснити відтворення та вирощування веслоніса до віку цьоголітків в умовах ДВЕОРЗ. На другому етапі можна порекомендувати здійснити замівлю та вирощування дволітків в умовах Голопристанського або Каховського рибничих заводів Південрибводу. На третьому етапі слід здійснити експериментальне вселення отриманих дволітків в Каховське водосховище. Результати цієї інтродукції дозволять скорегувати наступні заходи з широкомасштабного впровадження в культуру в умовах регіону такого цінного об'єкта, яким є веслоніс.

УДК 639.3

ОЦІНКА ПЛІДНИКІВ РОСІЙСЬКОГО ОСЕТРА ЗА ГОЛОВНИМИ МОРФОЛОГІЧНИМИ ОЗНАКАМИ

В.О.КОРНІЄНКО – асистент, Херсонський ДАУ

Риби родини осетрових відносяться до однієї з найбільш ранніх в гіногенетичному плані груп кісткових риб. У ході еволюції у більшості видів даної родини утворилися складні системи екологічних та географічних форм, пов'язаних не тільки з місцем проживання, а й з їх нерестовими ріками. Російський осетр, в ареал прожи-